

Shatili

Ve starém Ardoti, krásně položeném na hřebínku hory, najdeme krom skromnějšího, ale autentického guest housu také ojedinělé zbytky kostela s kopulí coby pozůstatek snahy císařského Ruska pokřesťanštit tento kus světa. Na vršku nad starým Ardoti je krásný nový penzion s prosklenými stěnami, které umožňují výhled na nejvyšší pohraniční horu, **Tebulo**.

TUSHETI (TUŠSKO)

Dostat se do Tušska bylo ještě nedávno docela nebezpečné dobrodružství. Dnes je situace poněkud lepší, ale o nebezpečné cestě přes průsmyk **Abano** v nadmořské výšce téměř tři tisíc metrů se někdy mluví jako o jedné z nejnebezpečnějších silnic světa. Pověst potvrzují četné pomníčky obětem dopravních nehod po jejím okraji. Také Tušsko, podobně jako sousední Horní Chevsursko s vesnicí Shatili, je více než půl roku odříznuté od zbytku Gruzie. Průsmyk Abano je sjízdný zpravidla od června do konce září.

Tušsko se rozkládá za hlavním kavkazským hřebenem a region připomíná nedobytnou pevnost. Vysoké hory jsou jejími hradbami. Centrem Tušska je

vesnice **Omalo**, kde je základna gruzínských pohraničníků, malé letiště, řada rodinných penzionů a sídlo národního parku, které je prodlouženou rukou tbiliské vlády v odlehlém kraji. V Tušsku je přibližně čtyřicet vesnic, z nichž většina je obývaná pouze v létě (od června do října). Tušové stále praktikují specifickou formu pravoslavného náboženství (např. nejedí vepřové a ženám je zakázán vstup do náboženských svatyní apod.).

Také v tomto horském kraji jsou typickým rysem vesnic obranné rodové věže, avšak svým tvarem se více podobají těm v Čečensku než v gruzínském Svansku. Rodové věže na kopci **Keselo** jsou nejvýznamnějším příkladem tušské obranné architektury. Jejich založení se datuje do 15.–16. století po nájezdech Tamerlánových vojsk, po nichž vzrostlo nebezpečí ze strany Dagestánu (v tušských legendách je zmiňován zejména kmen Didojů). Věže byly obývané obvykle v létě, kdy hrozilo největší nebezpečí nájezdů. Byly udržovány až do 19. století, kdy se nebezpečí útoků značně snížilo po potlačení Šámilova povstání (1859) a stabilizaci ruské moci v oblasti Kavkazu.

Tušsko